

XXX. tc. közvetlenül nem segítette itt az erdőtelepítéseket. A meglévő erdők felújítását azonban elkerülhetlenné tette, aminek a szakszerű végrehajtását az állami kezelés biztosította (Karcag, Kisújszállás és Kunhegyes erdőit 1890-ben vették állami kezelésbe). A XIX. század utolsó éveiben indított emlék-erdő-telepítések csak néhány helyen voltak gazdaságilag is jelentősek. A karcagi földművesiskola igazgatójának, Szentannay Sámuelnek a szikfásítási kísérletei pedig már egy előremutató, az egész Alföld fásításának szükségességét hangsúlyozó gyakorlati és elméleti munka kezdeteit jelentik.

OROSZI SÁNDOR

J E G Y Z E T E K

- [1] Szolnok Megyei Levéltár (SzML). Jász-Nagykun—Szolnok vármegye Közigazgatási Bizottság iratai. Gazdasági bizottsági, erdészeti (al)bizottság, 1880—1885. Kimutatás az erdőkről: 1481/880. K. B. Tiszai-felső járás.
- [2] U. o. erdészeti albizottság, 1886—1891. 47/887. K. B.
- [3] Erzsébet királyné emléktái (Budapest, 1899.) 105. o.
- [4] SZML Jász-Nagykun—Szolnok vm. alispánja iratai. 1913. 20031. Természeti emlékek összeírásai ível. Karcagi M. Kir. Földműves Iskola.
- [5] SzML. J.-Nk.-Szolnok vm. közg. biz. iratai. Erdészeti albizottság, 1886—1891. 19/888. K. B. Karcag város polgármesterének levele.
- [6] Szentannay Sámuel: A sziktalaj művelése és javítása. (Debrecen, 1928.) 36. o.
- [7] Szentannay Sámuel: Sikeres gazdálkodás sziken és aszályban. (Debrecen, 1936.) 119. o.
- [8] Hódosi Karácsony Sándor: Az Alföld fásításáról és erdőösítéséről, különös tekintettel a szikes vidékekre. (Kisújszállás, 1921.) 26—27. o.
- [9] Szentannay Sámuel: A sziktalaj művelése és javítása. (Debrecen, 1928.) 37. o.

VÁLTOZIK A GAZDASÁG — MÓDOSUL A KLAGENFURTI VÁSÁR

Ez volt a központi kérdés az idei osztrák favásár alkalmával rendezett, európai fás szakszerkesztők 24. munkaértekezletén. Kilenc országból 35 laptulajdonost és szerkesztőt tájékoztatott a vásárigazgatóság a fagazdaság ausztriai helyzetéről és ismertette véleményalkotás végett a vásárrendezés módosítására irányuló elgondolásait.

A fagazdaság kulcsponnya Ausztriában a fűrészipar. Az itt várható változásról már a 22. összejelentelen kaptunk részletes tájékoztatást (AZ ERDŐ, 1984., 520—523.); a feldolgozás gyors korszerűsödéséről és ezzel kapcsolatban a kapacitások jelentős növekedéséről, ami számos kis- és középüzem számára fájdalmas következményekkel jár. Ezeknek a következményeknek elhárítására, enyhítésére először a karintiai, dél-ausztriai térségre vonatkozóan készült mélyre ható piactudományi tanulmány (AZ ERDŐ, 1986., 31—32.), most viszont a szövetségi kereskedelemügyi miniszter az egész országra nézve készítettetett illet. Politikai felfogásukkal ugyan ellenkezik a kínálat- és keresleten alapuló szabadpiac ügybe való belenyúlás, de mivel a vállalkozók maguk vélik úgy, hogy a szakma nehézségeivel megbirkózni nem képesek, az állam kötelessége az általános körülmények javítása.

Az országos tanulmány 300 fűrészüzem-tulajdonos véleményére alapozza részletes megállapításait, s ezekből a szükséges intézkedések a következők szerint adódnak:

- Az egyes üzemek jövedelmezőségének növelését megalapozatlan árvetésű értékesítések csökkentésével növelni.
- Fel kell tárni új piaclehetőségeket specializált üzemek és eddig nem hasznosított felhasználási lehetőségekre.
- Új megjelenési formákkal ösztönözni kell a felhasználót eddig nem volt alkalmazási gondolatokra.
- Együttműködést kell kialakítani a hírverés, a közgondolkodás alakítása terén.
- Együttműködés szükséges az értékesítésben.
- Kapcsolatteremtő összejöveteleket kell szervezni a fát termelő erdőgazdaság és a fát feldolgozók, felhasználók között.
- Beszerzési és szolgáltatási együttműködést kell kialakítani például a gépi adatfeldolgozás megvalósítására.
- Szakértői tanácsadást kell megvalósítani, különösen a kis- és közép-üzemek számára.
- Adatbankként ki kell építeni egy kapacitás-, gép- és együttműködési bört, a beruházási elhatározások és célszerű terhelések érdekében.
- Eladósodott, gazdaságtalan üzemek leállíthatásához megfelelő felszámolási alapot kell létesíteni.
- A kapacitáscsökkentést adókedvezményekkel kell megkönnyíteni.
- Adókedvezménnyel kell könnyíteni a veszteséges üzemek felvásárlását.

A tanulmány kiterjed a bútoripar kérdéseire is. Ausztriában 153 üzem gyárt párnázott, konyha-, lakó- és parasztbútorokat. Problémáik hasonlóak a fűrésziparához. Nagy részük exportra termel. Fontosabb felvevőpiacuk az NSZK-ban, Svájcban és Olaszországban van, további lehetőségeket látnak a Benelux államokban. Jelentős érvnek tűnik az ausztriai fatermékek nagyobb arányú kül- és belföldi terjesztéséhez a szövetségi kereskedelmi miniszter rendelkezése a formaldehidtartalom mérésére. Ez nagyban erősíti az osztrák fatermékek egészségre előnyös természetének hitelét. A bútortértékesítésben fokozottabban kell kihasználni a bécsi biedermeier és szecesszió hagyományos formavilágát.

Az itt levont következtetések csupán gondolatok, az egész tanulmány még az egyes érdekszervezetekkel való megtárgyalásra vár. A konkrét intézkedések csak ezt követik majd.

A gazdaság változását kívánja szolgálni természetesen a legfontosabb szakmai tájékoztatási intézmény — a favásár, a HOLZMESSE — is. Az erre vonatkozó legfontosabb elgondolás éppen az, hogy a jövőben erőteljesebben kívánja érvényesíteni a nevével kifejezett fogalmat. Munkaterületét erőteljesen leszűkíteni kívánja a *fatermelésre* — erdőgazdaságra — és a *fafeldolgozásra* — fűrész-, ács- és asztalosiparra. A két szakterület közötti szorosabb információs kapcsolatot elsősorban a vállalkozók maguk sürgetik. Vállalkozónak számít itt természetesen maga az állam, az államerdészet is. A megújult vásárigazgatóság felismerése, hogy a rendezés eddig előállítás-orientált volt, főleg a technológiai újításokra, fejlesztésre irányul. Ezt a jövőben a termékorientált-ság kell, felváltsa. Az egész ágazat eredményességét csak a végtermék értékesítése jellemezheti.

Vitatott volt a bútoripar kérdése. Az alaposabb megfontolás azonban azt mutatta, hogy célszerűbb egyelőre bekapcsolásától eltekinteni. A párizsi, milánói és kölni nagy bútort vásárok mellett, ez Klagenfurtban kellően meg nem

rendezhető és integrálása kevésbé sürgető. A vásárrendezés kérdése azonban még a közeljövőt illetően sem teljesen elhatározott. Az elgondolást a résztvevőkkel és az illetékes érdekszervezetekkel, helyi hatóságokkal való megtárgyalás után véglegesítik. Az elgondolással egyetértett az új mezőgazdasági miniszter — *dr. Erich Schmidt* — is, aki a találkozón tartott sajtókonferencián beszámolt az erdőpusztulás megállítására tett jelentős intézkedésekről és nagy-szabású energiaerdő-telepítést jelentett be.

Az ideai kiállítás és hozzá kapcsolódó rendezvények még a 35 év alatt kialakult KLAGENFURTER MESSE képét mutatták, amelynek a HOLZMESSE csupán egy része. „Perzsavásár”-szerűen, mammutdarutól az inggombig; mezőgazdaság, építőipar, közszükségleti cikkek kereskedelme és kiterjedt vidámpark, térbelileg ugyan célszerűen elkülönítve, de szorosan egymás mellett. A mi fa-külkereskedelmünket méltó módon két „stand” is képviselte. A LIGNIMPEX és a NYUGATMAGYARORSZÁGI FAGAZDASÁGI KOMBINÁT. Ez utóbbinak rendkívül modern installációja határozott feltűnést keltett.

Jérôme René

SAKOSZTÁLYI ÁLLÁSFOGLALÁS a hegyvidéki erdőgazdálkodás ügyében

Az erdőművelési szakosztály és az erdőhasználati szakosztály hagyományos közös rendezvényén állománygazdálkodásunk egyik legsúlyosabb, legellentmondásosabb kérdésével: a hegyvidéki természet-szerű erdőkkel szemben támasztott igényekkel, a jelenlegi gazdálkodásnak a tartamosságát veszélyeztető követelményeivel és azok elhárításának módjaival és feltételeivel foglalkozott. 1986. június 26-án, a lillafüredi Palotaszállóban a következő sorrendben hangzottak el helyzetfeltáró, vitaindító előadások:

Varga József: A Borsodi EFAG adottságai, gazdálkodásának főbb jellemzői.

Vidovszky Ferenc: Erdőtervi fakitermelési lehetőségek Észak-Magyarország természet-szerű erdeiben;

Kisházi Zoltán: Természet-szerű állománygazdálkodás jelenlegi helyzete a Borsodi EFAG-nál;

A gazdálkodás érdekellentétei és annak hatása a természetes felújításra;

Fejes Dénes: A szakszerű állománygazdálkodást szolgáló fakitermelés gyakorlati akadályai.

A terepi bemutaton — június 27-én — *Szegő Lajos* meggyőzően érzékeltette a bükk felújításának problémáit.

A látottak és elhangzottak alapján a két szakosztály az alábbi, egyhangúlag elfogadott

határozati javaslatot

az illetékesek szíves figyelmébe ajánlja:

Az Északi-Középhegységben — a kevés kivételtől eltekintve — a területhasznosításnak legésszerűbb, gyakran egyetlen módja a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajaink természetése; a természet-szerű erdeink fenntartásának minden nézőpontból legelőnyösebb, esetenként gyakorlatilag kizárólagos módja a természetes felújítás.

Ezen alapelvnek általános elismerése és minden illetékes jó irányú törekvése és kielégítő szakmai ismerete ellenére, a természetes felújítás és vele hegyvidéki természet-szerű erdőgazdálkodásunk helyzete és kilátásai, enyhén szólva aggasztóak: